

ПРЕДМЕТ: Предлог удружења грађана за расписивање Јавног позива за предлагање кандидата за представника невладиних организација у Савет за енергетику и енергетску ефикасност града Краљева.

Полазећи од значаја начела јавности и партнерства дефинисаног у Члан 3. став 11. Закон о планском систему Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 30/2018), које подразумева да се јавне политике утврђују у оквиру транспарентног и консултативног процеса, и решења датих у члану 77. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022–2030. године ("Службени гласник РС", број 23 од 17. фебруара 2022) и Акционог плана за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године, за период 2022-2023. године ("Службени гласник РС", број 109. од 23. септембра 2022) ми представници удружења грађана из Краљева смо се окупили да предложимо да, пре доношења Решења о именовању чланова Савета за енергетику и енергетску ефикасност града Краљева кога ћете донети у складу са члановима 9. и 10. Правилника о успостављању система енергетског менаџмента града Краљева (Сл.лист града Краљева број 8.од 27.2.2023.г) распишете и јавно објавите на сајту града Краљева Јавни позив са јасним критеријумима за избор представника невладиних организација у Савет за енергетику и енергетску ефикасност града Краљева и позовете удружења грађана из Краљева, које се баве енергетском ефикасносношћу и заштитом животне средине, да вам предложи кандидата за члана Савета за енергетику и енергетску ефикасност града Краљева.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Пред Србијом су озбиљне структурне промене енергетског сектора, које се поједностављено називају енергетска транзиција. Процеси деполитизације, технолошке модернизације, снажнијег придржавања норми фокусираних на заштиту животне средине у енергетском систему Србије су на самом почетку. Примена мера енергетске ефикасности, коришћење обновљивих извора енергије и заштита животне средине и смањење утицаја на климатске промене су кључни елементи транзиције ка одрживом развоју енергетике Републике Србије. Законом о коришћењу обновљивих извора енергије и Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије, постављене су основе енергетске транзиције, у којој је главни изазов обезбеђивање енергетске безбедности у складу са принципима заштите животне средине. Скупља, чистија и социјално-доступна енергија јесте нешто што подразумева виши доходак и квалитет живота, али захтева и нову енергетску културу грађана, привреде и државе. Иако је Архуска конвенција ратификована, она није потпуно имплементирана у наш правни систем, јер одредбе о учешћу јавности у првим фазама доношења одлука о одређеним пројектима нису донете, а оне које постоје не спроводе се увек на адекватан начин. Учешће јавности у доношењу одлука о појединим пројектима посебно је важно у раним фазама пројекта, кад су све опције отворене, а пре него што су донете коначне

одлуке. То је битно да би јавност могла да учествује у одлучивању о располагању „јавним добром“. Одрживи развој у области енергетике глобално се оријентише ка политици борбе против климатских промена, али је суштински усмерен ка равнотежи између циљева економског развоја, остваривања права на енергију, као дела људских права, и права на здраву животну средину. Ово су најкраће сажете поруке документа Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године ("Службени гласник РС", број 101 од 8. децембра 2015) који је своју разраду добио низом норми које регулишу пословање у енергетском сектору. Један од најважнијих прописа тог типа је и Закон о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије ("Службени гласник РС", број 40 од 22. априла 2021.г). Одредбама овог Закона (чланови 4.6. и 17.) локалне самоуправе се обавезују на проактивно поступање у овом сектору, у наредном периоду, уз придржавање одредби Стратегије, Програмом којим се утврђују услови, начин, динамика и мере за остваривање Стратегије, НЕКП, овим законом и законом којим је уређен плански систем Републике Србије. У свим побројаним прописима, а и у низу других, у великој мери транспоновано је и начело јавности и партнерства дефинисано у Члану 3. став 11. Закон о планском систему Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 30/2018)

Услов без ког се ови процеси не могу успешно спровести (*Conditio sine qua non*) јесте промена превазиђених модела и пракси доношења јавних политика у овом сектору на свим нивоима. Ограничени материјални, организациони и пре свега, кадровски капацитети на свим нивоима организовања државе траже нове приступе у процесима планирања и усвајања јавних политика, чија ће основна карактеристика бити концентрација и интеграција расположивих кадровских ресурса сваке заједнице, локалних самоуправа посебно.

Предлог упућен вама је у том духу и сматрамо да је у складу са бројним нормативним решењима на националном и локалном нивоу, почевши од члана 53. Устава Републике Србије који експлицитно гарантује право грађана на учешће у управљању јавним пословима, па на даље.